

Fingrid Oyj

Ehdot ja edellytykset käytönpalautuspalvelujen tarjoajille

23.10.2018

Sisällysluettelo

1	Johdanto	3
2	Määritelmät	3
3	Käytönpalautuspalvelun hankinta	3
4	Käytönpalautuspalvelun käyttäminen	4
5	Käytönpalautuspalvelun ominaisuudet	4
5.1	Käytönpalautusresurssin soveltuvuuden arviointi	4
5.2	Käytönpalautusresurssin yleiset vaatimukset	4
5.3	Käytönpalautuspalvelun sisältö	5
6	Käytönpalautuspalvelun ominaisuuksien todentaminen	5
7	Ehtojen rikkominen	5
7.1	Käytönpalautuspalvelun ominaisuuksien tarkistus.....	5
7.2	Sopimuksen purku	5
8	Voimaantulo	6

1 Johdanto

Tämä asiakirja määrittelee Euroopan Komission sähköjärjestelmän hätätilaa ja käytönpalautusta koskevasta verkkosäännöstä antaman asetuksen (Network code on Electricity Emergency and Restoration, COMMISSION REGULATION (EU) 2017/2196), Sähköjärjestelmän hätätilaa ja käytönpalautusta koskeva verkkosääntö) mukaisesti Fingrid Oyj:n (jäljempänä Fingrid) ehdot ja edellytykset käytönpalautuspalvelujen tarjoajille.

Tämän asiakirjan sisältämiä ehtoja ja edellytyksiä *käytönpalautuspalveluiden tarjoajille* sovelletaan kaikille *käytönpalautuspalveluiden tarjoajille*.

2 Määritelmät

Tässä asiakirjassa käytetään seuraavia määritelmiä:

Käytönpalautuspalveluilla tarkoitetaan palveluita, joita Fingrid käyttää suurihäiriön jälkeisessä käytönpalautuksessa edistääkseen *käytönpalautussuunnitelman* toteutumista.

Käytönpalautusresurssilla tarkoitetaan sähkölaitteistoa, jolla *käytönpalautuspalvelua* toteutetaan.

Käytönpalautuspalvelun tarjoajalla tarkoitetaan osapuolta, jolla on voimassa oleva sopimus Fingridin kanssa *käytönpalautuspalvelujen* tarjoamisesta.

Käytönpalautussuunnitelma tarkoitetaan kaikkia teknisiä ja organisatorisia toimenpiteitä, joita tarvitaan sähköjärjestelmän palauttamiseksi normaalitilaan suurihäiriön jälkeen.

Mitoitusteholla tarkoitetaan Fingridin määrittämien Voimalaitosten järjestelmätekniisten vaatimusten (VJV) mukaista *mitoitustehoa*.

Pimeäkäynnistysominaisuudella tarkoitetaan niin kutsuttua black-start ominaisuutta, jonka avulla kantaverkon ollessa jännitteetön esimerkiksi laajan sähköverkkohäiriön seurauksena *käytönpalautusresurssi* pystyy ilman ulkopuolista apua antaman jännitteen Fingridin omistamaan kantaverkkoon.

Saarekekäyttöominaisuudella tarkoitetaan *käytönpalautusresurssin* kykyä toimia itsenäisesti tai yhteiskäytössä muun sähköjärjestelmän kanssa saarekkeessa ylläpitäen saarekkeen tehotasapainoa ja jännitettä.

Voimalaitoksella tarkoitetaan Fingridin määrittämien Voimalaitosten järjestelmätekniisten vaatimusten (VJV) mukaista *voimalaitosta*.

3 Käytönpalautuspalvelun hankinta

Fingrid ja *käytönpalautuspalvelun tarjoaja* sopivat *käytönpalautuspalvelusta* erillisellä sopimuksella.

Fingrid hankkii *käytönpalautussuunnitelmissaan* tarvittavat *käytönpalautuspalvelut* sellaisilta *käytönpalautuspalvelujen tarjoajilta*, joiden *käytönpalautusresurssit* soveltuvat aktiivisesti Fingridin *käytönpalautussuunnitelmissa* ja edistävät *käytönpalautussuunnitelmien* tavoitteita.

4 Käytönpalautuspalvelun käyttäminen

Fingrid ja *käytönpalautuspalvelun tarjoaja* sopivat erikseen *käytönpalautuspalvelun* käyttämisestä sekä siihen liittyvistä menettelyistä ja toimintamalleista.

5 Käytönpalautuspalvelun ominaisuudet

5.1 Käytönpalautusresurssin soveltuvuuden arviointi

Käytönpalautustilanteessa sähköverkon ominaisuudet poikkeavat normaalitilanteesta ja ominaisuuksiin vaikuttavat myös sähköjärjestelmän alueelliset ominaisuudet. Tämän vuoksi Fingrid arvioi *käytönpalautusresurssin* soveltuvuuden tapauskohtaisesti huomioden lukujen 5.2 ja 5.3 asettamat vaatimukset *käytönpalautusresurssille* sekä *käytönpalautuspalvelun* sisällölle.

Käytönpalautusresurssin soveltuvuutta arvioidessa huomioidaan kaikkien Fingridin käytettävissä olevien *käytönpalautusresurssien* sekä *käytönpalautussuunnitelman* kannalta olennaisten sähkölaitteistojen maantieteellinen hajautus sekä sijainti suhteessa kantaverkkoon ja merkittäviin sähkönkulutuskohteisiin. Tavoitteena on, että *käytönpalautusresurssseja* on käytettävissä maantieteellisesti ja sähköjärjestelmän rakenne sekä merkittävät kulutuskeskittymät huomioden eripuolilla Fingridin vastuualuetta.

5.2 Käytönpalautusresurssin yleiset vaatimukset

Käytönpalautusresurssien tulee täyttää Fingridin määrittelemät *Voimalaitosten järjestelmätekniset vaatimukset (VJV)*.

Käytönpalautuspalveluita voidaan toteuttaa sekä yksittäisillä yksiköillä että eri yksiköistä yhteenliitetyillä Fingridin *käytönpalautussuunnitelmiin* soveltuvilla *käytönpalautusresurssseilla*. *Käytönpalautusresurssseja* yhteenliitettäessä kokonaisuuden tulee muodostaa Fingridin asettamien *Voimalaitosten järjestelmäteknisten vaatimusten (VJV)* mukaisesti *Voimalaitos*.

Fingrid arvioi sähkölaitteiston soveltuvuuden *käytönpalautusresurssiksi* huomioden *käytönpalautussuunnitelmien* ja *käytönpalautuspalveluiden* vaatimukset. Arvioinnissa huomioidaan erityisesti sähkölaitteiston *mitoitusteho*, säätöominaisuudet ja muut tekniset ominaisuudet, jotka ovat *käytönpalautussuunnitelman* ja *käytönpalautuspalvelun* kannalta olennaisia.

Käytönpalautusresurssin liittynän kantaverkkoon tulee olla sellainen, että resurssia pystytään välittömästi hyödyntämään *käytönpalautussuunnitelmassa*.

Fingrid määrittää *käytönpalautusresurssilta* toimitettavat reaaliaikaiset tiedot ja rakenteelliset tiedot sekä mahdolliset ohjaussignaalit tapauskohtaisesti. Rakenteelliset tiedot sisältävät tietoja esimerkiksi *käytönpalautusresurssien* sähköisistä arvoista, säätöjärjestelmien rakenteesta, suojauksesta ja sen asetteluista.

5.3 Käytönpalautuspalvelun sisältö

Fingrid määrittelee tapauskohtaisesti *käytönpalautuspalvelun* yksityiskohtaisen sisällön ja siinä käytettävien *käytönpalautusresurssien* ominaisuudet perustuen Fingridin *käytönpalautussuunnitelmien* tarpeisiin.

Käytönpalautuspalveluun tulee sisältyä *pimeäkäynnistysominaisuus*, jonka aktivoinnin jälkeen *käytönpalautusresurssin* tulee kyetä antamaan jännite kantaverkkoon erikseen sovituilla menettelyillä *käytönpalautussuunnitelman* mukaisesti.

Erikseen sovittaessa *käytönpalautuspalveluun* sisältyy myös *saarekekäyttöominaisuus*. Tällöin *käytönpalautusresurssin* tulee kyetä toimimaan itsenäisesti tai yhteiskäytössä muun sähköjärjestelmän kanssa saarekkeessa ylläpitäen saarekkeen tehotasapainoa ja jännitettä *käytönpalautussuunnitelman* mukaisesti.

6 Käytönpalautuspalvelun ominaisuuksien todentaminen

Käytönpalautuspalvelun ominaisuudet todennetaan soveltuvin mittauksin ja kokein. Fingrid ja *käytönpalautuspalvelun tarjoaja* sopivat mittauksien ja kokeiden laajuuden sisältäen vähintään seuraavat osa-alueet:

1. *Pimeäkäynnistysominaisuuden* toiminta mukaan lukien jännitteenantokyky erikseen sovittavassa laajuudessa.
2. *Saarekekäyttöominaisuus* erikseen sovittavassa laajuudessa.

Fingridillä on halutessaan mahdollisuus vaatia mittausten ja kokeiden tai niiden osan uusimista vuosittain. Mittausten ja kokeiden suorittamisesta sekä niiden kustannuksista sovitaan erikseen Fingridin ja *käytönpalautuspalvelun tarjoajan* kesken.

7 Ehtojen rikkominen

7.1 Käytönpalautuspalvelun ominaisuuksien tarkistus

Fingridillä on oikeus tarkistaa *käytönpalautuspalvelun* tuottamiseen käytettävien *käytönpalautusresurssien* ominaisuudet. Mikäli Fingridin tekemän seurannan perusteella näyttää siltä, ettei *käytönpalautuspalvelun tarjoaja* ole ylläpitänyt sovittuja ominaisuuksia, tulee *käytönpalautuspalvelun tarjoajan* 30 päivän kuluessa antaa Fingridin pyytämä selvitys palvelun ylläpitoa koskevista puutteista.

Jos selvitys edellyttää ominaisuuksien tarkistusta Fingridin vaatimuksesta tehtävin mittauksin ja niissä todetaan *käytönpalautuspalvelun* täyttävien voimassaolevat vaatimukset, vastaa mittausten kustannuksista Fingrid. Muutoin kustannuksista vastaa *käytönpalautuspalvelun tarjoaja*.

7.2 Sopimuksen purku

Fingridillä on oikeus purkaa sopimus *käytönpalautuspalveluista*, jos *käytönpalautuspalvelun tarjoaja* syyllistyy olennaiseen sopimusrikkomukseen. Purkuoikeuden ehdot sovitaan tarkemmin sopimuksessa.

23.10.2018

FG-O2-35
Julkinen

8 Voimaantulo

Näiden ehtojen ja edellytysten soveltaminen alkaa kahden kuukauden kuluessa Energiasiviraston vahvistettua tämän asiakirjan, kuitenkin aikaisintaan 1.1.2019.